

Motion till riksdagen 2020/21:1913

av Sara Heikkinen Breitholtz (S)

Nationell handlingsplan för endometriovården

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en nationell handlingsplan för behandlingen av endometriovård och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Idag lider över 200 000 kvinnor av endometriovård i Sverige. Det är en kronisk smärtsjukdom. Trots detta är den genomsnittliga diagnostiden cirka åtta år. Lidandet som drabbar varje kvinna är obeskrivbart. Symptomen som är karakteristiska för endometriovård är väldigt svår smärta i buk- och ländrygg. Det finns idag inga botemedel, det enda man kan göra är att försöka lindra smärtan. Trots att många tvingas äta starka, ofta narkotikaklassade, preparat för att alls kunna klara sig ifrågasätts de ofta inom vården och möts av skepsis och förminskande.

Behandlingen som de flesta erbjuds är smärtlindring och olika hormonpreparat som i sin tur leder till olika biverkningar. Hormonpreparaten är ofta dyra eftersom det är en typ av preventivmedel som hamnar utanför högkostnadsskyddet. Dessa läkemedel kan kosta så mycket som över 2 000 kronor i månaden. Många endometriovårdspatienter har svårt att bli gravida och lider av ofrivillig barnlöshet. En del kvinnor opereras också flera gånger. De tvingas operera bort både äggstockar, äggledare och livmoder, utan att för den sakens skull bli symptomfria.

Socialstyrelsen införde nya nationella riktlinjer för endometriovård i december 2018 och har nyligen utkommit med en utvärdering av hur dessa riktlinjer fungerar. Socialstyrelsen skriver i sin utvärdering att mycket mer måste göras för att säkerställa att kvinnor ska få rätt hjälp. De skriver bland annat att fler kvinnokliniker behöver ha ett multiprofessionellt endometriovårdsteam, och många patienter skulle behöva en smärtspecialist. De menar också att kunskapen hos vårdpersonalen behöver öka. Kommuner och regioner behöver se över kvinnoklinikernas tillgång till sjuksköterska eller barn-

morska med fortbildning inom endometrios. Dessutom måste de i högre utsträckning erbjuda personal inom IVF-vård, primärvård och elevhälsa fortbildning inom endometrios. Ju tidigare endometriosen upptäcks, desto större är chansen att kvinnan eller flickan ska kunna leva ett liv med mindre smärta.

Det är av yttersta vikt att dessa kvinnor får rätt vård i rätt tid av högspecialiserade team som ordinerar mediciner som hjälper och som dessutom ingår i högkostnads-skyddet. Det är viktigt att säkerställa att kvinnor får rätt endometriosvård. Eftersom det idag inte finns ett holistiskt synsätt och ansvarstagande vad gäller endometriosvården bör en nationell handlingsplan komma till stånd för att säkerställa att kvinnor som lider av endometrios får rätt behandling.

Sara Heikkinen Breitholtz (S)